

Uimavesiprofiili

Hämeenlinna Tervaniemi

Terveystarkastaja Päivi Lindén

19.4.2024

Sisällysluettelo

1	Yhteystiedot	1
1.1	Uimarannan omistaja ja yhteystiedot	1
1.2	Uimarannan omistaja ja yhteystiedot	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
1.3	Uimarannan omistaja ja yhteystiedot	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
1.4	Näytteet tutkiva laboratorio ja yhteystiedot	1
1.5	Vesi- ja viemärilaitos ja yhteystiedot	1
2	Maantieteellinen sijainti	1
2.1	2.1 Uimarannan nimi	1
2.2	2.2 Uimarannan lyhyt nimi	1
2.3	2.3 Uimarannan ID-tunnus	2
2.4	Osoitetiedot	2
2.5	Koordinaatit	2
2.6	Kartta	2
2.7	Valokuvat	2
3	Uimarannan kuvaus	2
3.1	Vesityyppi	2
3.2	Rantatyyppi	2
3.3	Rantavyöhykkeen ja lähiympäristön kuvaus	3
3.4	Veden syvyyden vaihtelut	3
3.5	Uimarannan pohjan laatu	3
3.6	Uimarannan varustelutaso	3
3.7	Uimareiden määrä (arvio)	3
3.8	Uimavalvonta	3
4	Sijaintivesistö	3

4.1	Järven / joen nimi	3
4.2	Vesistöalue	3
4.3	Vesienhoitoalue.....	3
4.4	Pintaveden ominaisuudet	4
4.5	Pintaveden laadun tila.....	4
5	UIMAVEDEN LAATU	5
5.1	Uimaveden laadun seurantakohtan sijainti.....	5
5.2	Näytteenottotiheys	5
5.3	Uimaveden laadun aistinvarainen arviointi	5
5.4	Edellisten uimakausien tulokset.....	5
5.4.1	Edellisten uimakausien uimaveden laatuluokat	6
5.4.2	Edellisten uimakausien aikana tehdyt havainnot ja toteutetut hallintatoimenpiteet ..	6
5.5	Syanobakteerien (sinilevä) esiintyminen	6
5.5.1	Esiintymisen havainnot edeltävinä uimakausina ja toteutetut hallintatoimenpiteet...	6
5.5.1.1	Ohje syanobakteerien (sinilevien) esiintymisen runsauden arviointiin	7
5.5.2	Arvio olosuhteista syanobakteerien esiintymiseen	7
5.5.3	Lajistotutkimukset.....	7
5.5.4	Toksiinitutkimukset.....	7
5.6	Makrolevien ja/tai kasviplanktonin haitallisen lisääntymisen todennäköisyys	7
5.7	Säätöolosuhteiden vaikutukset uimaveden laatuun	8
6	KUORMITUSLÄHTEET JA MERKITYKSEN ARVIOINTI	8
6.1	Jätevesiverkostot.....	8
6.2	Hulevesijärjestelmät.....	8
6.3	Uimaveden vaikuttavat muut pintavedet	8
6.4	Maatalous.....	8

6.5	Teollisuus.....	8
6.6	Satamat, vene-, maantie- ja raideliikenne	8
6.7	Eläimet, vesilinnut	9
6.8	Muut lähteet	9
7	LYHYTKESTOISET SAASTUMISTILANTEET	9
7.1	Lyhytkestoisen saastumisen määritelmä	9
7.2	Arviot odotettavissa olevan lyhytkestoisen saastumisen luonteesta, syistä, esiintymistiheydestä ja kestosta	9
7.3	Lyhytkestoisen saastumisen aikana toteutetut hallintatoimenpiteet ja aikataulu syiden poistamiseksi.....	9
7.4	Toimenpiteistä vastaavat viranomaiset ja yhteystiedot	9
8	UIMAVESIPROFIILIN LAATIMISEN AJANKOHTA JA TARKISTAMISEN AJANKOHTA.....	10
8.1	Uimavesiprofiilin laatimisen ajankohta.....	10
8.2	Uimavesiprofiilin tarkistamisen ajankohta.....	10

---

1 Yhteystiedot

1.1 Uimarannan omistaja ja yhteystiedot

Hämeenlinnan kaupunki

1.2 Uimarannan päävastuullinen hoitaja ja yhteystiedot

Hämeenlinnan kaupunki / Kaupunkirakenne / Infra

PL 63, 13101 Hämeenlinna

1.3 Uimarantaa valvova viranomainen ja yhteystiedot

Hämeenlinnan kaupunki / Viranomaispalvelut

Wetterhoffinkatu 2, 13100 HÄMEENLINNA

1.4 Näytteet tutkiva laboratorio ja yhteystiedot

KVVY Tutkimuis Oy, Tavastlab

Visamäentie 33, 13100 HÄMEENLINNA

1.5 Vesi ja viemärilaitos ja yhteystiedot

Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy

Paroistentie 7, 13600 HÄMEENLINNA

2 Maantieteellinen sijainti

2.1 2.1 Uimarannan nimi

Vanajavesi, Hämeenlinnan uimahallin uimaranta

2.2 2.2 Uimarannan lyhyt nimi

Uimahallin ranta

2.3 2.3 Uimarannan ID-tunnus

FI123109005

ID-tunnus vuoden 2009 uimarantaluettelosta.

2.4 Osoitetiedot

Loimalahdentie, 13500 Hämeenlinna

2.5 Koordinaatit

Koordinaatit (longitude) 24.4188

Koordinaatit (latitude) 60.9943

Koordinaatti-järjestelmä WGS84

Tarkistetut koordinaatit vuoden 2009 uimarantaluettelossa.

2.6 Kartta

Lisätään myöhemmin

2.7 Valokuvat

Lisätään myöhemmin

3 Uimarannan kuvaus

3.1 Vesityyppi

Järvi

3.2 Rantatyyppi

Hiekkaranta

3.3 Rantavyöhykkeen ja lähiympäristön kuvaus

Avoin ranta-alue ulkoilu- ja virkistysalueen läheisyydessä, vieressä parkkialue ja matonpesupaikka

3.4 Veden syvyyden vaihtelut

0-11 m

3.5 Uimarannan pohjan laatu

Hiekkapohja

3.6 Uimarannan varustelutaso

Pukukopit, kuivakäymälä, leikkivälineitä, pelikenttä, laituri

3.7 Uimareiden määrä (arvio)

10-300

3.8 Uimavalvonta

On

4 Sijaintivesistö

4.1 Järven / joen nimi

Alajärvi

4.2 Vesistöalue

Kokemäenjoen vesistöalue

4.3 Vesienhoitoalue

Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalue

4.4 Pintaveden ominaisuudet

Alajärvi on keskikokoinen humusjärvi, jonka pinta-ala on 626 ha, tilavuus 21,8 milj.m³ ja suurin syvyys 18 m ja 11 m. Valuma-alueen koko on 12 100 ha.

Näkösyvyys: 2,28 m

pH: Md= 7,3 (kesä pintavesi)

Klorofylli-a: Md= 8,1 µg/l (kesä pintavesi)

Kokonaisfosfori: Md= 12 µg/l (kesä pintavesi)

Kokonaistyyppi: Md= 510 µg/l (kesä pintavesi) (500 – 700 µg/l)

Veden viipymä: 9 kk

Yhteys pohjaveteen ja muihin vesistöihin: Pääosa vedestä tulee Takajärvestä, joka on kirkasvetinen ja karu järvi. Alajärvi laskee Iso Munakkaaseen ja edelleen Räikkälänjoen kautta Vanajan reitille.

(lähde: Jutila H. 17.2.2010: Alajärven suojeluyhdistyksen perustamista valmisteleva ympäristöfoorumin kokous, esitys: Alajärven tila ja haasteet; Jutila, H. 2007: Hämeenlinnan luontopas. – Hämeenlinnan seudullisen ympäristötoimen julkaisuja 15. 72 s. 2. korjattu painos, Hämeenlinna.)

4.5 Pintaveden laadun tila

Pintavesien tilan luokittelu perustuu EU:n vesipuitedirektiiviin ja vesienhoitoa koskevaan lainsäädäntöön. Vesistöjen ekologinen tila arvioidaan biologisten laatutekijöiden (kasviplankton, rantavyöhykkeen päällykslevät, syvänteiden ja ranta-alueiden sekä jokialueiden koskipaikkojen pohjaeläimet, vesikasvit ja kalat) perusteella ja niiden vasteilla erilaisiin ympäristön tilaa muuttaviin tekijöihin. Alajärven ekologinen tila määriteltiin vuonna 2019 hyväksi.

Kemiallinen tila määritetään vertaamalla EU-tasolla valittujen aineiden pitoisuuksia niiden ympäristölaatunormeihin. Alajärven elohopean laatu normi ylittyy asiantuntija-arvion mukaan.

Pintavesien tilan arviointi edellyttää ekologisen ja fysikaalis-kemiallisen tilan arvioinnin lisäksi hydrologis-morfologisen tilan arviointia, joka Alajärvellä on tyydyttävä. Arvioitavat hydrologis-morfologiset tekijät ovat virtausolot, viipymä, vedenkorkeus, syvyyssuhteet, pohjan ja rantavyöhykkeen rakenne sekä yhteys pohjaveteen.

Lähteenä on käytetty Vesien tila hyväksi yhdessä, Hämeen vesienhoidon toimenpideohjelma vuosille 2022-2027

5 UIMAVEDEN LAATU

5.1 Uimaveden laadun seurantakohdan sijainti

Uimavesinäyte otetaan uimarannan osasta, jossa suurin osa uimareista käy uimassa.

5.2 Näytteenottotiheys

Yksi uimavesinäyte otetaan noin kaksi viikkoa ennen uimakauden alkua. Tämän lisäksi otetaan kolme näytettä uimakauden (15.6.-31.8.) aikana.

5.3 Uimaveden laadun aistinvarainen arviointi

Näytteenoton yhteydessä arvioidaan aistinvaraisesti syanobakteerien, jätteiden (kuten öljymäiset ja tervämäiset aineet sekä kelluvat materiaalit mm. muovi, kumi, lasi- ja muovipullot) esiintyminen.

5.4 Edellisten uimakausien tulokset

Näyte	E. coli	Enterok	E. coli	Enterok	E. coli	Enterok	E. coli	Enterok
	v. 2020	v. 2020	v. 2021	v. 2021	v. 2022	v. 2022	v. 2023	v.2023
1.	2	2	3	<1	0	0	4	<1
2.	28	16	4	3	1	<1		
3.	3	3	42	1	3	1	37	9

Näyte	E. coli	Enterok	E. coli	Enterok	E. coli	Enterok	E. coli	Enterok
4.	6	2	51	<2				
5.					13	9		
6.							16	3
7.								
8.							5	1

Tulokset ilmoitetaan pmy/100 ml.

5.4.1 Edellisten uimakausien uimaveden laatuluokat

Uimaveden luokittelu alkoi vuodesta 2011. Vuosina 2011- 2013 ja 2017-2023 luokitus oli ERINOMAINEN ja uimakausien 2014 - 2016 jälkeen HYVÄ.

5.4.2 Edellisten uimakausien aikana tehdyt havainnot ja toteutetut hallintatoimenpiteet

Vuonna 2013 uimarannan läheisyydessä oli paineviemärissä pieni vuoto. Vuodon ja runsaiden sateiden seurauksena uimaveden bakteeripitoisuudet nousivat. Uimaranta oli uimakiellossa kesällä 2013.

Muina vuosina ei ole ollut erityisiä hallintatoimenpiteitä.

5.5 Syanobakteerien (sinilevä) esiintyminen

Alajärvellä on ajoittain havaittu syanobakteeriesiintymiä. Valtakunnallista leväseuranta on toteutettu vuosina 1999-2020.

5.5.1 Esiintymisen havainnot edeltävinä uimakausina ja toteutetut hallintatoimenpiteet

Uimakausilla 2016, 2017 ja 2022 ei tehty havaintoja syanobakteereista. Uimakaudella 2015 heinäkuussa, 2019 kesäkuussa ja uimakaudella 2020 sekä kesä- että heinäkuussa syanobakteereita havaittiin luokkaa 2 ja uimakaudella 2018 luokkaa 1 heinäkuussa. Uimakaudella 2021

syanobakteereja havaittiin luokkaa 1 kesäkuussa ja luokkaa 2 heinäkuussa. Uimakaudella 2023 vähäisiä määriä sinilevää (luokkaa 1) havaittiin kesä- ja heinäkuussa.

Luokan 1 havainnoissa tihennettiin tarkkailua ja luokan 2 havainnoista tiedotettiin uimareille.

5.5.1.1 Ohje syanobakteerien (sinilevien) esiintymisen runsauden arviointiin

0) ei havaittu: uimaveden pinnalla tai uimarantaveden rajassa ei ole havaittu syanobakteereja

1) havaittu vähän: syanobakteereja on havaittavissa vihertävinä hiutaleina tai tikkusina uimavedessä

2) havaittu runsaasti: uimavesi on selvästi syanobakteeripitoista tai uimaveden pinnalle on kohonnut pieniä syanobakteerilauttoja tai uimarannalle on ajautunut syanobakteerikasaumia

3) havaittu erittäin runsaasti: syanobakteerit muodostavat laajoja lauttoja tai niitä on ajautunut uimarannalle paksuiksi kasaumiksi.

5.5.2 Arvio olosuhteista syanobakteerien esiintymiseen

Jokin ominaisuus mahdollistaa syanobakteerien massaesiintymisen.

5.5.3 Lajistotutkimukset

Vuonna 2009 *Anabaena lemmermannii*

5.5.4 Toksiinitutkimukset

Toksiinipitoisuutta selvitettiin 2000-luvun alkupuolella sinileväesiintymän yhteydessä, jolloin haluttiin sulkea pois mahdollisuus levän joutumisesta tekopohjaveteen.

Myöhemmin toksiinitutkimuksia ei ole tehty.

5.6 Makrolevien ja/tai kasviplanktonin haitallisen lisääntymisen todennäköisyys

Ei ole todennäköistä.

5.7 Säilmiöiden vaikutukset uimaveden laatuun

Valumien runsastuminen lisää hajakuormaa.

6 KUORMITUSLÄHTEET JA MERKITYKSEN ARVIOINTI

Kuorimtuslähteitä arvioitaessa käytettiin lähteinä Hertta-tietokantaa, MML:n maastotietokanta, Hämeenlinnan ja Hattulan pohjavesialueiden suojelusuunnitelmaa ja HS-Veden verkostotietoja.

6.1 Jätevesiverkostot

Pääosa valuma-alueesta on jätevesiverkoston ulkopuolella. Pohjoisrannalla on verkostoa. Kaupungin taajaan asuttu alue ei ole pääosin valuma-alueella. Uimarannan läheisyydessä on jäteveden pumppaamo, josta jätevesi johdetaan eteenpäin paineviemärin avulla.

6.2 Hulevesijärjestelmät

Ei merkittävää hulevesikuormitusta. Lähivaluma-alueen kiinteistöt liittyneet hulevesiviemäriin.

6.3 Uimaveden vaikuttavat muut pintavedet

Alajoki on merkittävin Alajärveen tuleva uoma.

6.4 Maatalous

Lähivaluma-alueella on varsin vähän maataloutta, mutta kaukovaluma-alueen vesissä merkittävä kuormitustekijä.

6.5 Teollisuus

Valuma-alueella ei ole teollisuutta.

6.6 Satamat, vene-, maantie- ja raideliikenne

Alajärvellä ei ole laivareittiiä. Uimarannan läheisyydessä säilytetään veneitä. Alajärven eteläpuolella kulkee valtatie.

6.7 Eläimet, vesilinnut

Sini- ja muut sorsat sekä hanhet viihtyvät uimarannan tuntumassa. Uimarannan läheisyydessä ei ole suuria lintuyhdyskuntia.

6.8 Muut lähteet

Metsä ja suot muodostavat pääosan valuma-alueesta. Uimarannan läheisyydessä sijaitsee matonpesupaikka ja koirien uimapaikka.

7 LYHYTKESTOISET SAASTUMISTILANTEET

7.1 Lyhytkestoisen saastumisen määritelmä

Lyhytkestoisella saastumisella tarkoitetaan normaalitilanteesta poikkeavaa suolistoperäistä saastumista, jonka syyt ovat tunnistettavissa ja jonka ei yleensä odoteta vaikuttavan uimaveden laatuun kauemmin kuin kolmen vuorokauden ajan ja jota varten on määritelty ennakointi- ja käsittelymenettelyt.

7.2 Arviot lyhytkestoisen saastumisen luonteesta, syistä, esiintymistiheydestä ja kestosta

Lyhytkestoisia saastumistilanteita ei ole odotettavissa.

7.3 Lyhytkestoisen saastumisen aikana toteutetut hallintatoimenpiteet ja aikataulu syiden poistamiseksi

Toimenpiteet on määritelty STM:n asetuksen 177/2008 liitteessä II.

7.4 Toimenpiteistä vastaavat viranomaiset ja yhteystiedot

Hämeenlinnan kaupunki, viranomaispalvelut, Wetterhoffinkatu 2, 13100 HÄMEENLINNA

---

8 UIMAVESIPROFIILIN LAATIMISEN AJANKOHTA JA TARKISTAMISEN AJANKOHTA

8.1 Uimavesiprofiilin laatimisen ajankohta

Uimavesiprofiili laadittiin 28.2.2011. Viimeisin päivitys tehtiin 19.4.2024.

8.2 Uimavesiprofiilin tarkistamisen ajankohta

Tarkistetaan silloin, jos luokka muuttuu hyväksi, tyydyttäväksi tai heikoksi.
